

ДРУШТВЕНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА ПОЈАВУ РЕАЛИЗМА У КЊИЖЕВНОСТИ

Сматра се да је појава реализма као новог уметничког израза условљена бројним променама које су се током 19. века дешавале у области друштвеног живота, у науци, филозофском погледу на свет и човека, па и у самој уметности. Родоначелником овог правца у књижевности сматра се Оноре де Балзак, аутор текста који сматрамо манифестом реализма (1842. *Предговор Људској комедији*).

Међу најбитније разлоге који су узроковали појаву реализма убрајају се:

1. бујање новог, капиталистичког поретка (половином 19. века) који доводи до оштрог раслојавања друштва на новостворену богату капиталистичку елиту и растућу сиромашну и експлоатисану класу;

2. негативне друштvene последице технолошког напретка; парадоксално, уместо да унапреде и олакшају живот већини људи, научни проналасци (машине, пароброд, железница, струја, телеграф) доприносе појефтињењу али и појави вишка радне снаге, што власницима капитала увећава богатство, а сиромашне оставља без основних средстава за живот;

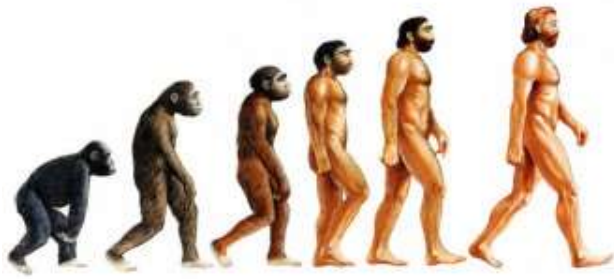

3. развој свести о обесправљености, експлоатисаности и угрожености основних људских права у класи сиромашних људи;

4. појава нових погледа на свет и друштвену стварност, нови правци у филозофском погледу на човека и друштво: позитивизам, детерминизам, дарвинизам, материјализам;

5. неусклађеност романтичарске књижевности са реалном сликом света и друштва (романтизам идеализује стварност и удаљен је од суморне и тешке свакодневице половином 19. века);

6. потреба да се стварност у уметности сагледа критички и прикаже верно, тачно и свеобухватно.

Слика руског реалисте Иље Рјепина „Бурлаци на Волги“